

Position paper FIU-Nederland ten behoeve van het rondetafelgesprek Matchfixing

Op 1 juli 2021 organiseert uw commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport een rondetafelgesprek over Matchfixing. Graag levert de FIU-Nederland uw commissie daarvoor dit position paper aan.

FIU-Nederland

De Financial Intelligence Unit Nederland (FIU-Nederland) is in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) aangewezen als de autoriteit waar ongebruikelijke transacties dienen te worden gemeld door meldingsplichtige instellingen. De FIU-Nederland analyseert deze meldingen en brengt transacties en geldstromen in kaart die in verband kunnen worden gebracht met witwassen en onderliggende basisdelicten, alsmede de financiering van terrorisme. Ongebruikelijke transacties die door het hoofd van de FIU-Nederland verdacht zijn verklaard, worden ter beschikking gesteld aan de diverse (bijzondere) opsporingsdiensten en inlichtingen- en veiligheidsdiensten. De FIU-Nederland vervult daarmee een belangrijke rol in het voorkomen en opsporen van witwassen, onderliggende delicten en terrorismefinanciering.

Aanbieders kansspelen op afstand

Op 1 april 2021 is de Wet kansspelen op afstand in werking getreden, waarmee de Wet op de kansspelen (Wok) is gewijzigd. Hiermee kan de Kansspelautoriteit vergunningen verlenen voor aanbieders van kansspelen op afstand (online gokken). Een gevolg van deze wijziging is dat de Wwft van toepassing wordt op voornoemde aanbieders. Dit betekent onder andere dat deze aanbieders, vanaf het moment dat zij actief werkzaamheden onder een verkregen vergunning verrichten, ongebruikelijke transacties moeten melden bij de FIU-Nederland. De criteria hiervoor zijn omschreven in de Wwft en nader uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018. De Kansspelautoriteit geeft verder in haar Leidraad Wwft uitleg over de meldplicht bij de FIU-Nederland voor kansspelaanbieders, ook in het kader van vermoedens van matchfixing.

Meldingen ongebruikelijke transacties omtrent matchfixing

Een vermoeden van matchfixing is op zichzelf al voldoende om te veronderstellen dat een transactie verband kan houden met witwassen en dient daarom te worden gemeld door meldingsplichtige instellingen bij de FIU-Nederland. De reden hiervoor is dat matchfixing vaak samenhangt met onderliggende delicten zoals fraude en omkoping.

Alle meldingen van ongebruikelijke transacties worden door de FIU-Nederland meegenomen in onderzoeken, analyses en query's. Dit, gecombineerd met de vaardigheden van onze onderzoekers en analisten op het gebied van financiële stromen, de onderzoeksmogelijkheden die wij hebben (bijvoorbeeld het koppelen van meldingen van ongebruikelijk transacties uit verschillende meldergroepen, zoals meldingen van banken koppelen aan meldingen van online kansspelaanbieders) en de potentie van ons internationale netwerk (de Egmont Group) zorgen in onze ogen voor een uitstekende uitgangspositie om meldingen van ongebruikelijke transacties over matchfixing effectief te onderzoeken.

Samenwerking

In de opvolging van deze meldingen en in de aanpak van matchfixing zoekt de FIU-Nederland de samenwerking met relevante partners. Deze samenwerking richt zich op de meldingsplichtige instellingen en de betrokken opsporingsdiensten. Dit om ervoor te zorgen dat de FIU-Nederland kwalitatief goede meldingen ontvangt en dit als hoogwaardig intelligence producten kan overdragen aan de opsporing. Tevens werkt de FIU-Nederland samen met kennisrijke partijen om de expertise op dit onderwerp te vergroten en effectiever te kunnen zijn in het onderzoek.

Het is belangrijk om op te merken dat vanuit de Wwft samenwerking sterk gekaderd is. Dit houdt in dat de communicatie rondom meldingen van ongebruikelijke transacties alleen plaats mag vinden tussen de betrokken meldingsplichtige instelling en de FIU-Nederland. Het valt onder de geheimhoudingsverplichting, zoals beschreven in artikel 22 en 23 van de Wwft. Deze geheimhoudingsverplichting is gestoeld op het zogenoemde tipping-off verbod: cliënten en derden dienen niet op de hoogte te worden gebracht van een melding van een ongebruikelijke transactie om zo de kans te verkleinen dat zij de opsporing kunnen belemmeren. Verder vloeit de geheimhoudingsverplichting voor zowel meldingsplichtige instellingen als de FIU-Nederland voort uit de standaarden van de Financial Action Task Force (FATF) en de Europese anti-witwasrichtlijn.

Door het hoofd van de FIU-Nederland verdacht verklaarde transacties vallen niet onder de Wwft maar de Wet politiegegevens, waar ook regels aan verbonden zijn voor wat betreft het delen ervan. Vanuit de FIU-Nederland

worden de verdachte transacties rondom matchfixing gedeeld met de relevante opsporingsdienst. De FIU-Nederland speelt in de opvolging hiervan geen rol.

Prioriteiten van de FIU-Nederland

De FIU-Nederland bepaalt op basis van het National Risk Assessment witwassen, het National Risk Assessment terrorismefinanciering en de prioriteiten vanuit de (bijzondere) opsporings-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten waar onderzoekscapaciteit op wordt ingezet. Daarnaast onderzoekt de FIU-Nederland ook nieuwe trends en fenomenen om prioriteiten gaandeweg bij te kunnen stellen. Een voorbeeld is de werkwijze zoals wij die samen met onze partners hanteerden ten aanzien van Covid-19 gerelateerde criminaliteit. In deze ongekende situatie zochten we als keten vanaf het begin de samenwerking met alle betrokken partijen, van meldingsplichtige instelling tot aan opsporing, om de aanpak van onder andere fraude met steunmaatregelen zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Deze werkwijze liet nadrukkelijk de toegevoegde waarde van de meldketen zien indien alle prioriteiten op elkaar zijn afgestemd.

In het geval van matchfixing wordt een zogenoemde *fast lane* uitgewerkt. Door goede werkafspraken in de meldketen te maken, kunnen door de FIU-Nederland verdacht verklaarde transacties gerelateerd aan matchfixing onverwijld onder de aandacht worden gebracht van de relevante opsporingsdienst. Hiervoor worden ongebruikelijke transacties die gerelateerd kunnen zijn aan matchfixing als zodanig gemarkeerd door de meldingsplichtige instellingen, zodat de FIU-Nederland met voorrang kan beoordelen of deze verdacht kunnen worden verklaard.